

מצוות – חלק א'

ישנה שאלה מאוד נפוצה – מדוע צריך להקפיד על כל מיני דקדוקים 'קטנוניים' בפרטי מצוות? לכל מצוה יש הסתעפויות וענפי ענפים של הלכות מפורטות ו'מתישות'. לכאורה מספיק הרצון להתקרב לה', והוא עם זמן ירתום את האדם בצורה חופשית להתקרבות לה' – ואז האדם יבוא מתוך גישה חיה 'כיפית' וזורמת, מתוך רצון חופשי.

הגמרא במסכת שבת מלמדת אותנו יסוד בעל משמעות גדולה מאוד:

"דאמר רב יהודה אמר שמואל: בשעה שתיקן שלמה עירובין ונטילת ידים יצתה בת קול ואמרה: "בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני" [משלי כג]. "חכם בני ושמח לבי ואשיבה חרפי דבר" [משלי כז].

[תלמוד בבלי מסכת שבת דף יד ע"ב]

שלמה המלך כתב את שיר השירים שעליו נאמר "אין כל העולם כולו כדאי כיום שנתנה בו שיר השירים למה שכל הכתובים קדש וזה קדש קדשים" [שיר השירים רבה, פרשה א]. שלמה המלך כתב את משלי ששהוא ניתוח הנפש הכי עמוק שהיה בהסטוריה ולא היה ניתוח יותר מוצלח ממנו מעולם; שלמה המלך כתב את קהלת, ניתוח האנושות והעולם הכי מקיף שנעשה מעולם. למרות כל אלה – דווקא בשעה שתיקן שלמה המלך עירובין ונטילת ידים, רק אז ולא בכתיבת כל הספרים האלה – אמרה בת הקול "בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני". למה?

כי בשביל להיות קדוש ולחיות בקדושה לא עוזר לדבר על הקדושה, צריך לחיות אותה, לבצע אותה בצורה הכי גשמית וחומרנית. אדם עובר בחייו חוויות רוחניות כאלה ואחרות שמשפיעות מאוד על נפשו ומזככות אותה באמת ובתמים. אם האדם לא יידע להכניס את הרוחניות שרכש לתוך החיים בצורה עקבית, חוקית, שיטתית ומסודרת – ההשפעות תתפוגגנה במהירות ולא יישאר מהן שום דבר כיוון שהחומריות הגסה מאוד שתלטנית ומושכת ללא הרף כלפי מטה. ללא קביעות מוחלטת שהאדם יציב לעצמו – לא יצליח לשמר את ההשגות הרוחניות שהגיע אליהן. העולם הזה הוא עולם של מעשה ובהתאם לכך ניתנו לנו כוחות מעשיים-טבעיים על ידי הקב"ה. מטרת הכוחות הללו היא להביע את הקדושה הרוחנית-המופשטת בתוך מערכת החוקים של העולם הגשמי-המוחשי. יש לזכור שזו מטרה אלוקית עליונה שהרי הוצבנו בעולם הזה ועם הכוחות הללו על ידי ריבוננו של עולם. לכן דווקא הפרטים הדקדקניים, המסודרים, הבלתי-משתנים, המחייבים שעלולים לפעמים להיות אפילו משעממים – הם אלה שמטמיעים בתוך האדם את הקודש, מתוך ההרגל שרוכש לעצמו בעולם הגשמי וחי את הקדושה בצורה מעשית בחייו, זה הדבר שיביא אותנו אל הקדושה, זה מה שירגיל אותנו לחיות בצורה ישרה ושעצם חייו יהיו בתוך הטהרה.

כמובן שצריך לדעת גם בתוך החוקים הקבועים כיצד לשמור על התחדשות מתמדת ומלאת חשק והשגרה צריכה להיות משמחת ולא אפורה ויבשה.